

248/66

4

Göteborg

Lundby 23/1

Syrhåla

Stensättning

Inv. nr. 48633

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1964:7

Ark. Ark. Gbg. Kom.

GÖTEBORGS STADSMUSEI
BIBLIOTEK

Rapport över undersökning av fornminnesinventeringens nr 15:23/1
inom Göteborgs stad

Riksantikvarieämbetets bedömning: Stensättning

Läge och beskrivning:

Fornlämningen 15:23/1 var belägen inom Syrhålaområdet på stadsäga nr 79 inom Göteborgs stad. Den låg på krönet av ett mindre bergsparti. Fornlämningen hade före undersökningen följande utseende:

Stensättning, rund, röseliknande, 6-7 m diam och 0,2-0,3 m h. Delvis lätt övertervad fyllning av i regel 0,2-0,4 m stora stenar. I södra delen var fyllningen urplockad på ett c:a 2 x 2 m stort parti och upplagd i en vall runt detta. Flera mindre stensamlingar på bergsslutningen runt om.

Grävningstid och arbetsstyrka:

Grävningstid: 20 juli - 9 september 1964, parallellt med andra arbeten. Undersökningen utfördes av Göteborgs arkeologiska museum. Arbetet leddes av fil. kand. Stina Andersson. I övrigt deltog fil. kand Inger Andersson och fil. stud. Marianne Djurfeldt. Arbetare från Göteborgs stads gatukontor var: Herr A. Balsby, A. Johansson, Salomonsson, A. Svensson och H. Törnquist. Undersökt yta: c:a 60 kvm.

Arbetstid: 328,5 arkeologtimmar.

240,5 grovarbetstimmar.

Arbetsbeskrivning:

Efter förberedande fotografering (foto 1, 2) drogs två profiler över anläggningen, en i N-S och en i Ö-V. Stenpackningen avtorvades, fotograferades (foto 3-6, 8, 10, 11, 14) avvägdes och borttogs. Profilerna ritades, (se profilritning) och borttogs därefter (foto 7, 9, 12, 13, 15).

Som utgångspunkt för mätningarna har använts Göteborgs stads polygonpunkt nr 2230 med en höjd av 20,649 m över stadens nollplan, som ligger 10,137 m under medelvattennivån.

Grävningsiakttagelser:

Anläggningen uppdelades i område A (= den egentliga stensättningen), område B, område C, område D, område E och område F (se planritning).

Område A:

(Den egentliga stensättningen, se foto 1-7, planritning och profilritning), utgjordes av en närmast rund stenpackning, c:a 7 m diam., 0,2-0,4 m hög, av tätt packade i allmänhet 0,2-0,4 m stora rundade stenar; enstaka stenar 0,1 m stora, enstaka upp till 0,7 m stora. Något S om mitten låg en hällliknande sten, 1,15 m lång (N 20°Ö - S 20°V), 0,2 m bred och 0,4 m h. Stenpackningens kanter mycket oregelbundna och i SV kanten var ett skyttevärn (?) (foto 6) uppluckat, 2,5 x 1,7 m st. (S 10°V - N 10°Ö) bestående av en vall c:a 0,2-0,5 m hög och 0,25 m bred, av i allmänhet 0,2-0,4 m stora stenar, i regel i två lager; i dess SSÖ del var en c:a 0,7 m bred ingång utspärad. Innanför vallen gick berghällen i dagen. Omedelbart ONO om skyttevärnet låg lösa stenar på stenpackningen inom ett 1,3 x 1,3 m stort område, upp till en sammanlagd höjd av 0,6 m.

Profilerna visade i N delen följande lagerföljd:

(se profilritning, planritning).

- 1) Torv, fläckvis förekommande, 2-5 cm.
- 2) Mörkfärgad jord, 10-20 cm.
- 3) Sand, 5-10 cm.
- 4) Berggrund.

I den S omplockade delen (se profilritning och planritning) saknades i regel torv; i stället för lager 2 och 3 fanns här endast fläckvis under stenarna ett 1-5 cm tjockt lager av mörkfärgad jord blandad med snäckskal, direkt på berget.

Berghällen under område A var i stort sett jämn och slät; högsta partiet var i mitten av "skyttevärnet". Under stenpackningens N del fanns 3 st. klyftor c:a 1 x 1 m stora och 0,2-0,4 m djupa.

Område B:

(Se foto 3, planritning). Området utgjordes av jord och 4 st., 0,25-0,4 m stora stenar liggande i en skreva, 1,3 m lång (Ö 10°S - V 10°N) och 0,7 m bred.

Område C:

(Se foto 8, 9 och planritning). Området utgjordes av enstaka stenar och små stensamlingar av 0,2-0,4 m stora stenar blandat med jord, liggande i klyftor och sprickor på den branta västsluttningen.

Område D:

(Se foto 10, 11, 12, planritning, profilritning). Området utgjordes av en tät, oregelbunden stenpackning, 7 m lång (Ö 10°N - V 10°S), 1-4 m bred och 0,15 - 1 m hög, av i allmänhet 0,2-0,4 m stora stenar, blandat med jord och fläckvis sand liggande i en klyfta (Ö-V), upp till en meter djup.

Område E:

(Se foto 13, planritning). Området utgjordes av en 2 x 1,5 m stor och 0,85 m djup klyfta, fylld med mörkfärgad jord utan sten och i botten ett tunt lager sand.

Område F:

(Se foto 14, 15, planritning, profilritning). Området utgjordes av en oregelbunden stenpackning, 7 m lång (OSO-VNV), 1 m bred och 0,1-0,3 m hög, av 0,2-0,6 m stora stenar liggande i en 6 m lång (OSO-VNV), 0,5 m bred och 0,1-0,35 m djup klyfta.

Profilen genom område F:s V del visade följande lagerföljd (profilritn.):

- 1) Torv, 2-5 cm.
- 2) Mörkfärgad jord, 10-20 cm.
- 3) Svartstrimmig sand, upp till 15 cm.
- 4) Berggrund.

Fyndiakttagelser:

Fyndtabell:

		INV.NR
Fynd 1	Eldslagningssten, av flinta, 9 g. Område F.	48633 : 1
Fynd 2	Keramik, 9 g. Område E.	: 2
	Flinta, 6,240 g, däribland skärvor med bula	Alla områden. : 3

Krukskärvorna var ocornerade. Godsets tjocklek 6 mm och skärvstorleken uppgick till högst 22 x 22 mm. Eldslagningsstenen låg i mörkfärgad jord under stenpackningen, några cm ovan berghällen i område F och keramiken i undre delen av det mörkfärgade lagret, strax ovan sanden i klyftans botten, område E (se planritning). Dessutom fanns flinta, därav en del skärvor med bula, spridd i alla områden.

Sammanfattning:

Den undersökta fornlämningen 15:23/1 har visat sig vara en trol. skadad gravanläggning, som bestod av en närmast rund stenpackning, 7 m diam. och 0,2-0,4 m hög av tätt packade i allmänhet 0,2-0,4 m stora stenar. Fynden utgjordes endast av flinta, däribland en del skärvor med bula. I klyftor på bergssluttningarna runt om fanns flera större och mindre stensamlingar. Fynden i dessa utgjordes av 1 eldslagningssten av flinta, samt flinta, däribland skärvor med bula. I en jordfylld klyfta strax S om stensättningen låg några krukskärvor.

Göteborg den 21 mars 1966

Stina Andersson
Stina Andersson

(planritning, profilritning)

neg.nr X9:6091

B1016

1. Område A, före avtorvn., från SV

neg.nr X9:6092

B1017

2. Område A med område D i förgrunden
före avtorvn., från S.

neg.nr X9: 6093

B 1018

3. Område A på krönet, område B och F
på sluttningen, efter avtorvn., från NNÖ.

neg.nr X9: 6094

B 1019

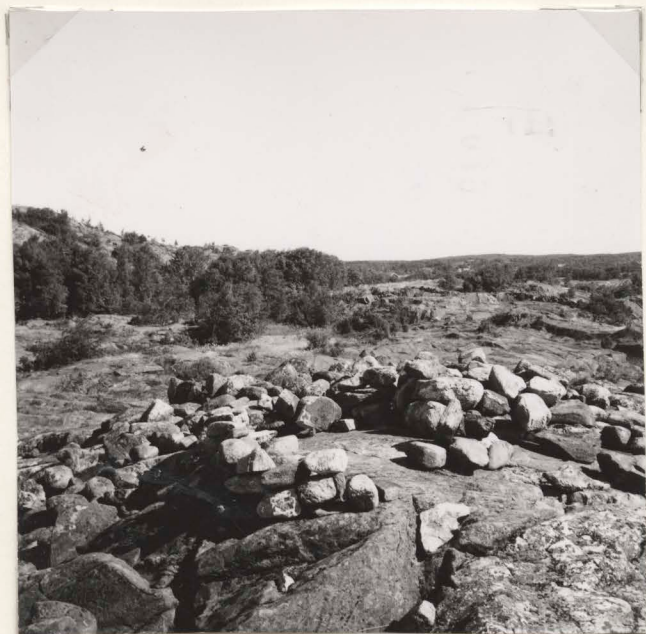
4. Område A, efter avtorvn., från ÖSÖ.

neg.nr X9:6095

B 1020

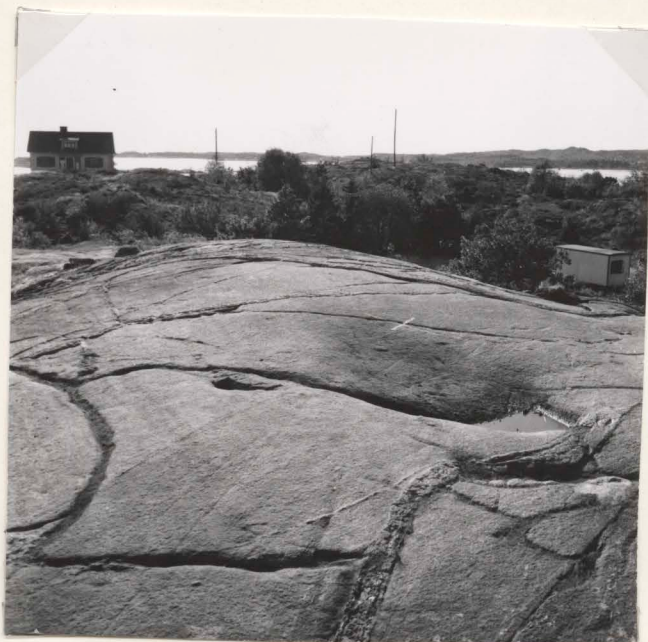
5. Område A, efter avtorvn., från NNÖ.

neg.nr X9:6076

B 1021

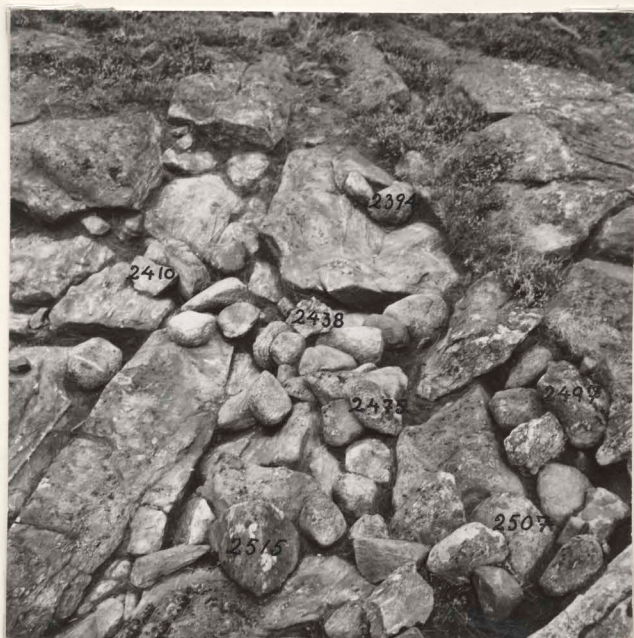
6. Område A, med "skyttevärnet"
efter avtorvn., från SV.

neg.nr X9: 6097

B 1022

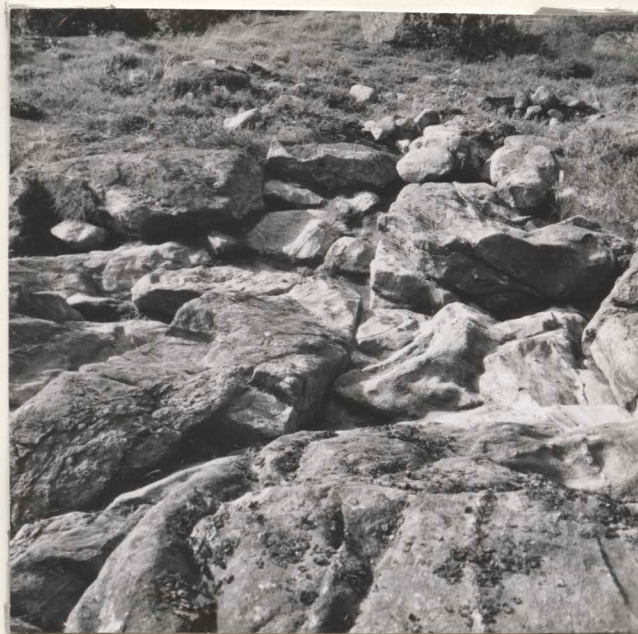
7. Område A, efter utgrävning, mitt-
krysset markerat med ett vitt kryss,
från ÖNÖ.

neg.nr X9: 6098

B 1023

8. Område C, efter avtorvning,
från ÖSÖ.

neg.nr X9: 6099

B 1024

9. Område C, efter utgrävning,
från SÖ.

neg.nr X9: 6100 **B 1025**

10. Område D, efter avtorvn.
från S.

neg.nr X9: 6101 **B 1026**

11. Område D, efter avtorvn.
från Ö.

neg.nr X9: 6102 **B 1027**

12. Område D, efter utgrävning,
från SSV.

